NORAKSTS
Lieta Nr.A42375306
A-1938-07/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 7.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Mednis,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.V.* pieteikuma par Inčukalna pagasta padomes Administratīvās komisijas 2006.gada 27.marta lēmuma Nr.7 atcelšanu, personiskā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, un tiesa konstatēja sekojošo.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2006.gada 25.aprīļa lēmumu pieņemts *J.V.* (turpmāk arī – pieteicējs) 2006.gada 24.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemtais pieteikums (lietas 3.-4.lapa) par Inčukalna pagasta padomes Administratīvās komisijas (turpmāk arī – atbildētājs jeb Komisija) 2006.gada 27.marta lēmuma Nr.7 (turpmāk – Lēmums, lietas 5.lapa) atcelšanu, atlīdzinājumu par personiskajiem kaitējumiem veselībai LVL 20000 un morālo kaitējumu LVL 10000.
[2.1] 2006.gada 9.martā Inčukalna pagasta padomes sekretāre-lietvede sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu EN Nr.300102 (turpmāk – Protokols, lietas 31.lapa) par to, ka, deklarējot dzīvesvietu pēc adreses */dzēsta adrese/*, Inčukalns, Rīgas rajons, konstatēts, ka pieteicējs dzīvojis bez deklarētas dzīvesvietas no 2003.gada 28.jūlija, par ko paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 186.panta otrajā daļā noteiktā atbildība.
[2.2] 2006.gada 27.martā Komisija ar Lēmumu nolēma sodīt pieteicēju ar naudas sodu Ls 5 apmērā, norādot, ka pieteicējs dzīvojis Latvijas Republikas teritorijā bez deklarētas dzīvesvietas no 2003.gada 28.jūlija, līdz ar to saucams pie administratīvās atbildības par pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 186.panta otrajā daļā. Pieteicējs paskaidrojis, ka viņam nebija konkrētas adreses, kur deklarēt dzīvesvietu, iepriekšējā dzīvesvietas deklarācija tika anulēta. Pieteicējs to zinājis un apzinājies, ka dzīvesvieta jādeklarē, bet neesot bijis, kur deklarēt. Tiklīdz parādījusies iespēja, tūlīt dzīvesvietu arī deklarējis.
[3] Pieteicējs pieteikumā uzskata, ka Inčukalna pagasts ar vairāku administratīvo aktu palīdzību veic pret pieteicēju represijas, ierobežo pieteicēja cilvēktiesības, un norāda, ka pagasta faktiskās rīcības rezultātā pieteicējs kļuvis par 2.grupas invalīdu. 2004.gada jūlijā Inčukalna pagasta padome anulēja pieteicēja deklarēto dzīvesvietu */dzēsta adrese/*, Inčukalna pagastā. Pieteicēja bijusī sieva par dēla *E.* privatizācijas sertifikātiem izpirkusi zemi */dzēsta adrese/* un ierakstījusi to zemesgrāmatā uz sava vārda. 2005.gada nogalē pieteicējam atjaunotas īpašuma tiesības uz pusi domājamās daļas, un pieteicējs devies uz pagastu atjaunot deklarāciju, kā arī deklarēt savu 1,8 gadus veco dēlu.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[4] Atbildētājs paskaidrojumā (lietas 27.-29.lapa) norāda:
[4.1] Pieteikums ir nepamatots un nav apmierināms. Komisijas lēmums ir pieņemts likumā noteiktā kārtībā, tas ir pamatots un nav atceļams.
[4.2] saskaņā ar „Dzīvesvietas deklarēšanas likuma" 6.panta pirmo daļu pienākums deklarēt dzīvesvietu ir Latvijas pilsoņiem. Saskaņā ar LAPK 210.pantu pašvaldības administratīvā komisija ir tiesīga izskatīt administratīvo pārkāpumu lietu, par kuru atbildība paredzēta 186.panta otrajā daļā. Izskatot Protokolu, ievēroti lietu izskatīšanas termiņi, kas noteikti LAPK 270.panta otrajā daļā. Pieņemtais lēmums administratīvā pārkāpuma lietā satur visas LAPK 274.pantā norādītās nepieciešamās ziņas, un lēmums pārkāpējam tika paziņots tūlīt pēc lietas izskatīšanas.
[4.3] atbildētājs strādā godprātīgi, administratīvo pārkāpumu lietas tiek izskatītas, ievērojot principu, ka visas personas ir vienlīdzīgas likuma priekšā neatkarīgi no viņu izcelšanās, sociālā un mantiskā stāvokļa, rases un nacionālās piederības, dzimuma, izglītības, valodas un attieksmes pret reliģiju, nodarbošanās veida un rakstura, dzīvesvietas un citiem apstākļiem, un nekādas represijas pret pieteicēju neveic, šādi pieteicēja apgalvojumi uzskatāmi par apmelojumiem.
[4.3] Komisija nav izraisījusi pieteicēja 2.grupas invaliditāti, kā tas norādīts pieteikumā. Atbildētājs norāda, ka pieteikumā minētais lūgums piedzīt no Inčukalna pagasta padomes veselības un morālā kaitējuma atlīdzinājumu nav izskatāms šajā tiesvedības procesā, tā kā atbildētājs ir Komisija, kas ir atsevišķa institūcija.
[5] Tiesas sēdē pieteicējs nav ieradies un lūdz lietu izskatīt bez pieteicēja klātbūtnes.
[6] Tiesas sēdē atbildētājs nebija ieradies un līdz tiesas sēdei 2007.gada 17.janvārī nebija paziņojis tiesai savas neierašanās iemeslu.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudot lietas materiālus, atbilstoši APL 103.panta otrajai daļai objektīvi noskaidrojot lietas apstākļus un dodot tiem juridisku vērtējumu, tiesa secina, ka pieteikums ir daļēji pamatots un daļēji apmierināms turpmāk minēto iemeslu dēļ.
[8] 2006.gada 9.martā sastādīts Protokols (lietas 31.lapa) par to, ka deklarējot dzīvesvietu pēc adreses */dzēsta adrese/*, Inčukalns, Rīgas rajons, konstatēts, ka pieteicējs dzīvojis bez deklarētas dzīvesvietas no 2003.gada 28.jūlija.

2006.gada 27.martā Komisija ar Lēmumu nolēma sodīt pieteicēju ar naudas sodu Ls 5 apmērā. Lēmumā norādīts, ka pieteicējs dzīvojis Latvijas Republikas teritorijā bez deklarētas dzīvesvietas no 2003.gada 28.jūlija, līdz ar to saucams pie administratīvās atbildības par pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 186.panta otrajā daļā. Pieteicējs paskaidrojis, ka pieteicējam nebija konkrētas adreses, kur deklarēt dzīvesvietu, iepriekšējā dzīvesvietas deklarācija tika anulēta. Pieteicējs zinājis par to un apzinājies, ka dzīvesvieta ir jādeklarē, bet neesot bijis, kur deklarēt. Tiklīdz parādījusies iespēja, tūlīt dzīvesvietu arī deklarējis.
[9] Tiesa konstatē, ka lietā par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu Latvijā no 2003.gada 28.jūlija līdz 2006.gada 9.martam liecina šādi fakti.
[10.1] 2003.gada 28.jūlija dzīvesvietas deklarēšanas izziņā Inčukalna pagasta pašvaldība norāda, ka pieteicējs 2003.gada 28.jūlijā ir deklarējis dzīvesvietu Rīgas rajona Inčukalna pagastā */dzēsta adrese/* (lietas 21.lp.).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[10.2] 2004.gada 18.augustā atbildētājs ar administratīvo aktu Nr. 9, 2.punktu anulēja ziņas par deklarēto dzīvesvietu pieteicējam Rīgas rajona Inčukalna pagastā */dzēsta adrese/* (lietas 22.lp.). Atbildētāja 2004.gada 18.augusta administratīvajā aktā Nr. 9, 2.punktā norādīts, ka to var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no spēkā stāšanās dienas. Pieteicējs nav pārsūdzējis atbildētāja 2004.gada 18.augusta administratīvo aktu Nr. 9, 2.punktu, ar kuru anulētas ziņas par deklarēto dzīvesvietu pieteicējam, tomēr ar atbildētāja 2004.gada 23.novembrī saņemto iesniegumu (lietas 23.lp.) datorrakstā lūdzis rast iespēju pieteicēja ģimenei iedalīt dzīvojamo platību vai zemes gabalu. Klāt ar roku iekavās pierakstīts „vietu kur deklarēties".
[10.3] 2006.gada 9.marta paskaidrojumā Inčukalna pagasta padomes priekšsēdētājam pieteicējs paskaidro, ka arī no 2004.gada 18.augusta līdz 2006.gada 9.martam dzīvojis Inčukalna pagastā */dzēsta adrese/* (lietas 30.lp.).
[10.4] Atbildētājs administratīvā pārkāpuma protokolā norādījis, ka pieteicēja dzīvesvieta/juridiskā adrese ir */dzēsta adrese/*, Inčukalnā, Rīgas rajonā (lietas 31.lp.).
[11] Dzīvesvietas deklarēšanu Latvijas teritorijā reglamentē Dzīvesvietas deklarēšanas likums, kura 10.panta pirmā daļa paredz, ka ziņas par to personu dzīvesvietu, kuras savu dzīvesvietu nav deklarējušas, Iedzīvotāju reģistrā aktualizē iestāde, ja tiek konstatēts nekustamais īpašums (ar adresi), kurā šī persona dzīvo. Uzskatāms, ka persona dzīvo tajā nekustamajā īpašumā, kurā tā pavada diennakts atpūtai nepieciešamo laiku vismaz vienu reizi nedēļā vai arī proporcionāli tādu pašu diennakts atpūtai nepieciešamo laiku citā noteiktā laika periodā.; otrā daļa - dzīvesvieta tiek reģistrēta, ja par personas faktisko dzīvesvietu ir saņemtas ziņas no valsts vai pašvaldību institūcijām, ārstniecības, izglītības un citām iestādēm vai personām.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta ceturtā daļa paredz, ka ja ziņas par deklarēto dzīvesvietu ir anulētas un attiecīgā persona mēneša laikā nav deklarējusi savu dzīvesvietu citur, iestāde ziņas par šīs personas dzīvesvietu var reģistrēt šā likuma 10.pantā noteiktajā kārtībā, piektā daļa - no dienas, kad ziņas par deklarēto dzīvesvietu ir anulētas, līdz dienai, kad attiecīgā persona deklarē savu dzīvesvietu citur vai ziņas par dzīvesvietu tajā pašā vai citā pašvaldībā ir reģistrētas atbilstoši šā likuma 10.panta noteikumiem, par personas dzīvesvietu uzskatāma tā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā iepriekš bija deklarēta vai reģistrēta šīs personas dzīvesvieta.
[12] Tā kā pieteicējs dzīvoja Latvijā un līdz 2006.gada 9.martam nebija dzīvesvietas deklarēšanas iestādei iesniedzis dzīvesvietas deklarēšanas dokumentus Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 6.panta ceturtajā daļā noteiktajā kārtībā, tad atbildētājs pamatoti varēja konstatēt LAPK 186.panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.
[13] Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana bija piekritīga Komisijai, jo LAPK 210.panta pirmā daļa paredz, ka pašvaldību administratīvās komisijas t.sk. izskata LAPK 186.panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas.
[14] Uzklausīts pieteicēja viedoklis, kas norādīts Lēmumā.
[15] Tomēr tiesa konstatē, ka Lēmums ir prettiesisks daļā, kurā norādīts, ka pieteicējs dzīvojis Latvijas Republikas teritorijā bez deklarētas dzīvesvietas no 2003.gada 28.jūlija, jo lietā nav strīda, ka 2003.gada 28.jūlija dzīvesvietas deklarēšanas izziņā atbildētājs norāda, ka pieteicējs 2003.gada 28.jūlijā ir deklarējis dzīvesvietu Rīgas rajona Inčukalna pagastā */dzēsta adrese/* (lietas 21.lp.) un tikai 2004.gada 18.augustā atbildētājs ar administratīvo aktu Nr. 9, 2.punktu anulēja ziņas par deklarēto dzīvesvietu pieteicējam Rīgas rajona Inčukalna pagastā */dzēsta adrese/* (lietas 22.lp.).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

[16] Par LAPK 186.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – dzīvošanu bez deklarētas dzīvesvietas Latvijas teritorijā – paredzēts uzlikt naudas sodu līdz 250 latiem. Lietā ir strīds, vai sods atbilst LAPK 274.panta otrajai daļai, t.sk. LAPK 274.panta otrās daļas 5.punktam – vai lēmumā administratīvā pārkāpuma lietā norādīti tie apstākļi, kuri mīkstina vai pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu; LAPK 32.pantam - sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.
[17] Tiesa uzskata, ka APL 4.panta otrās daļas normu, kas paredz, ka administratīvajā procesā piemēro arī citus vispārējos tiesību principus, kuri atklāti, atvasināti vai attīstīti iestāžu praksē vai tiesu judikatūrā, kā arī tiesību zinātnē, ir iespējams tulkot paplašināti un piemērot administratīvajā procesā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk arī – Senāts) un Administratīvās apgabaltiesas judikatūru.
[17.1] Atbilstoši LAPK 286.panta pirmajai daļai iestāde (amatpersona), izskatot sūdzību vai protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, ir tiesīgs pieņemt vienu no šādiem lēmumiem: 1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt; 2) atcelt lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai; 3) atcelt lēmumu un izbeigt lietu; 4) grozīt soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu, taču tā, lai sods netiktu pastiprināts.
[17.2] No minētās normas izriet, ka tiesas kompetencē, cita starpā, ir lemt par soda apmēru gadījumos, kad konstatēts, ka administratīvais pārkāpums ir izdarīts. Senāts, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas kasācijas kārtībā, ir norādījis, ka izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, gadījumā, ja tiesa secina, ka lietderības apsvērumi nav izdarīti, vai ir izdarīti kļūdaini, tā pati var izdarīt lietderības apsvērumus un lemt par soda mēru (skat. spriedums lietā Nr.SKA-244, 8. un 9. punkts).
[18] Lēmumā apsvērumi par soda apmēra noteikšanu nav izdarīti, tāpēc tiesa pārbauda citus pārkāpuma izdarīšanas apstākļus.
[18.1] Pieteicējs pēc 2004.gada 18.augusta, kad anulētas ziņas par deklarēto dzīvesvietu, 2004.gada 23.novembra iesniegumā (lietas 23.lp.) datorrakstā lūdzis rast iespēju viņa ģimenei iedalīt dzīvojamo platību vai zemes gabalu. Klāt ar roku iekavās pierakstīts (vietu kur deklarēties).
[18.2] 2006.gada 9.marta paskaidrojumā Inčukalna pagasta padomes priekšsēdētājam pieteicējs paskaidro, ka arī no 2004.gada 18.augusta līdz 2006.gada 9.martam dzīvojis Inčukalna pagastā */dzēsta adrese/* (lietas 30.lp.).
[18.3] Atbildētājs administratīvā pārkāpuma protokolā norādījis, ka pieteicēja dzīvesvieta/juridiskā adrese ir */dzēsta adrese/*, Inčukalnā, Rīgas rajonā (lietas 31.lp.).
[19] Tiesa uzskata, ka LAPK 186.panta otrās daļas mērķis ir nepieļaut personas dzīvošanu bez deklarētas dzīvesvietas Latvijas teritorijā, tai skaitā nepieļaut, lai persona izvairītos no sasniedzamības tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1.pants).

Šai gadījumā tiesa konstatē, ka pieteicējs no 2004.gada 18.augusta līdz 2006.gada 9.martam ir bijis sasniedzams tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību */dzēsta adrese/*, Inčukalnā, Rīgas rajonā.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Tāpēc, kaut arī dzīvesvietu pieteicējs pēc 2004.gada 18.augusta nebija deklarējis, tomēr atbilstoši LAPK 21.panta pirmajai daļai, tiesa uzskata, ka pieteicēja izdarītais administratīvais pārkāpums šai gadījumā ir maznozīmīgs un pieteicēju var atbrīvot no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu.

[20] Pieteicējs ir prasījis arī atlīdzinājumu par personiskajiem kaitējumiem veselībai LVL 20000 un morālo kaitējumu LVL 10000 (lietas 4.lp.).

[20.1] Nav konstatējams, ka pieteicējam piemērotais sods būtu kāds no LAPK 291.panta otrajā daļā paredzētajiem administratīvo sodu veidiem, kas jāizpilda nekavējoties. Līdz ar to, uz administratīvā soda pārsūdzība tiesā administratīvajā lietā aptur lēmuma par administratīvo sodu darbību (izpildi) un līdz ar to persona nav atzīstama par administratīvi sodītu līdz stājas spēkā tiesas nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

[20.2] Latvijas Republikas Satversmes 92.panta trešā teikuma norma paredz, ka „nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu". APL 8.nodaļa nosaka atlīdzinājumu administratīvajā procesā, t.sk. APL 92.pants „Ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību." APL 97.pants paredz, ka nosakot mantiskā zaudējuma un personiskā kaitējuma priekšnosacījumus un atlīdzinājuma apmēru, piemēro civiltiesību principus, ja likumā nav noteikts citādi.

No 2005.gada 1.jūlija ir spēkā Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums, kura 6.panta pirmā daļa paredz, ka tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība - objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.

[21] Tiesa konstatē, ka administratīvā soda pārsūdzība tiesā ir apturējusi Lēmuma darbību, tāpēc starp iestādes prettiesisko lēmumu un pieteicēja norādīto zaudējumu (personisko kaitējumu veselībai 20000 LVL apmērā un morālo kaitējumu 10000 LVL apmērā) nepastāv tieša cēloņsakarība. Lēmums, ar kuru nolemts pieteicējam uzlikt 5 latu naudas sodu izdots 2006.gada 27.martā, bet pieteicējam invaliditātes izziņas izdotas 2004.gada 31.martā un 2005.gada 28.septembrī (lietas 6., 7.lp.).

Bez tam, pieteicējs nav ievērojis Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 11.panta otro daļu un nav pamatojis savu norādīto personiskā kaitējuma veselībai apmēru 20000 LVL.

Tāpēc starp Lēmumu un pieteicēja zaudējumu nepastāv tieša cēloņsakarība – pieteicējam kaitējums veselībai radies jau pirms Lēmuma izdošanas, un nav pierādījumu par personisko kaitējumu pieteicēja veselībai un morālo kaitējumu pieteicējam Lēmuma izdošanas rezultātā.

Tādēļ nav pamata piedzīt no atbildētāja pieteicēja labā atlīdzinājumu par personiskajiem kaitējumiem veselībai un morālo kaitējumu, bet atvainošanās vēstuli (Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturtā daļa) pieteicējs neprasa.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 251.panta sesto daļu, 253.panta pirmo daļu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 3.punktu, 21.panta pirmo daļu, 275.panta trešo daļu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt *J.V.* pieteikumu.

Atcelt Inčukalna pagasta padomes Administratīvās komisijas 2006.gada 27.marta lēmumu Nr.7 administratīvā pārkāpuma lietā ar 2006.gada 27.martu, izteikt *J.V.* mutvārdu aizrādījumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu ar šī tiesas sprieduma spēkā stāšanās brīdi.

Noraidīt *J.V.* pieteikumu daļā par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2007.gada 7.februārī.

Tiesnesis (paraksts) M.Mednis
NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnesis M.Mednis
Rīgā, 2007.gada 7.februārī

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com